

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd
Institut sociologických studií
Hodnocení diplomové práce – posudek konzultanta

Název práce: Integrace dobrovolnictví do sociálních služeb pro seniory v ČR

Autorka: Alena Krbcová

Různé aspekty stáří a života seniorů ve společnosti se stávají stále častějším tématem studentských prací. Možná lze tento zájem o problematiku života ve stáří hodnotit jako příznivý (a nezamýšlený) efekt mediálního obrazu stárnoucí společnosti jako ohrožené.

Potěšující je, že většina studentských prací tomuto obrazu oponuje.

Takovou je i diplomová práce Aleny Krbcové, která si všímá dvou aspektů této široké problematiky – sociálních služeb pro seniory a dobrovolnictví jako důležité občanské aktivity využitelné (a využívané) v této oblasti.

Studentka uvádí tři cíle, kterých chce ve své práci dosáhnout:

1. formulovat základní problémy života ve stáří s důrazem na koncept aktivního stárnutí.
2. analyzovat potřeby seniorů ve vztahu k dostupnosti a kvalitě sociálních služeb v ČR
3. zdůraznit význam dobrovolnictví v oblasti posílení aktivního života seniorů

Cíle práce byly naplněny na solidní úrovni, připomínky konzultantky jsou uvedeny v dalším textu posudku.

Práce je členěna kromě úvodu a závěru do dalších sedmi kapitol a celkem logicky postupuje od obecného vymezení problému ke konkrétním zjištěním. Těmi se zabývá devátá kapitola práce, jejímž obsahem je vlastní výzkum provedený studentkou.

Autorka nejprve vymezuje stárnutí populace jako veřejně politický problém, na základě vymezení problému definuje cíle práce a poté se věnuje teoretickým východiskům vlastního přístupu k problému. Těmi jsou ageismus, sociální status seniorů a koncept chudoby a sociálního vyloučení. Teoretická východiska jsou validní, zasloužila by však hlubší analýzu. Vzhledem k tématu dobrovolnictví by možná bylo přínosné nahlédnout problém také například z hlediska altruismu, případně solidarity

Pátá kapitola se věnuje sociálním aspektům života seniorů, charakterizuje život v důchodu a na základě poznatků u četných výzkumů se zabývá charakteristickými aktivitami seniorů. Seznamuje nás se strategií aktivního stárnutí tak, jak je obsažena v Národním programu přípravy na stárnutí a v dalších dokumentech České republiky i EU.

Další kapitola nazvaná Analýza sociální politiky ve vztahu k seniorům se téměř výlučně věnuje změnám v právních úpravách zejména oblasti sociálních služeb, zjištěných poznatků není dostatečně využito k analýze změn v uplynulém téměř dvacetiletém období. Tuto část považuji za jednu z těch, jejichž potenciál nebyl v práci zcela využit.

V sedmé části práce se autorka věnuje významu dobrovolnictví, jeho pojetí u nás a v EU, jeho roli v sociálních službách a zmiňuje příklady dobré praxe propojení dobrovolníků a služeb pro seniory v ČR.

Přidanou hodnotou diplomové práce je zejména výzkum, který provedla autorka a kterému je věnována devátá kapitola práce. Po obsahové stránce, validitou otázek i zpracováním odpovědí se jedná o velmi zdařilou a přínosnou část práce. Z hlediska formálního (metodologického) se domnívám, že se nejednalo o kvantitativní výzkum, jak uvádí autorka, přestože byla použita metoda dotazníku, ale spíše o kvalitativní expertní šetření, protože

dotazník byl rozeslán osobám, které mají s problematikou mnoho společného a byly vybrány právě vzhledem k tomuto kritériu. Také to, že autorka pokládala otevřené otázky svědčí o tom, že nesledovala primárně kvantitativní vyhodnocení odpovědí, přestože k němu (na základě klíčování?) dospívá.

Výzkumná část je ukončena diskusí, ve které se autorka vrací ke zdůvodnění výběru tématu a vyjadřuje se k hypotézám, které si stanovila. Myslím, že výsledky výzkumu by mohly dobře posloužit společenské praxi, zejména na municipální úrovni.

Text splňuje formální požadavky kladené na diplomové práce, odkazy na literaturu jsou v textu vyznačeny, seznam použitých zdrojů je uveden. Práce je doplněna vhodnými přílohami, které korespondují s obsahem.

Diplomovou práci Aleny Krbcové doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

V Praze, 12.6.2008

Ing. Bohumila Čabanová, PhD.